

pus naturale quod in cruce fuit immolatum. Corpus illud eamdem nunc habet essentiam, & trinam eamdem non habet dimensionem: ergo trina hæc dimensio non constituit ipsius essentiam.

656. INST. I. Corpus naturale non potest naturaliter existere sine trina sua dimensione determinata: ergo trina hæc dimensio constituit essentiam corporis naturalis.

RESP. Conc. ant. & nego cons. Sufficit enim quod sine trina illa dimensione determinata possit supernaturaliter & divinitus existere: quia essentia cuiuslibet rei est semper eadem & immutabilis, etiam divinitus. Facere potest Deus, ut res existat vel non existat; ut existat uno modo vel alio modo, ipsi accidentaliter: sed facere non potest Deus, ut existat res, sine sua essentia: quod in ipsomet repugnat terminis.

657. INST. II. Saltem trina dimensio est de essentia corporis naturalis, quatenus naturalis: ergo ejus essentiam constituit.

RESP. Dist. ant. Trina dimensio est de essentia corporis naturalis, quatenus naturalis; si corpus sit naturale, tum quoad esse, tum quoad existendi modum, conc. ant. si corpus sit naturale quoad esse tantum, nego ant. & cons. Corpus Christi, in suo naturali existendi modo, habebat suam omnem trinam dimensionem, sine ulla partium compenetratione aut reproductione: quod locum non habet in supernaturali existendimodo, quem habet illud idem corpus in Eucharistia.

658. OBJ. III. Nihil debet admitti à Philosopho, nisi quod ipsi est evidens: atqui ipsi non est evidens compenetratio aut reproductione: ergo compenetratio aut reproductione non debet ab ipso admitti.

RESP. Dist. maj. Nihil debet admitti à Philosopho, nisi quod ipsi est evidens, evidentia intrinseca aut extrinseca, evidentia principii aut conclusionis, conc. maj. nisi quod ipsi est evidens, evidentia intrinseca, excludendo evidentiā extrinsecam, evidentiā conclusionis & illationis, nego maj.

Dist. etiam min. Atqui ipsi non est evidens compenetratio aut reproductione; ita tamen ut utramque importare videatur dogma eucharisticum ab omni Philosopho admittendum, conc. min. ita tamen ut utramque non videatur importare dogma idem eucharisticum, nego min. & cons.

I. Philosophi est, veritatis ab ipso admissa omnem extensionem scrutari; & id omne admittere, quod in illa veritate includitur, quod ab illa veritate fluit & consequitur. Porro, talis esse videtur compenetratio & reproductione.

II. Reproductio & compenetratio non sunt in se dogmata Fidei explicita: sed videntur esse duo corollaria, ex dogmate catholicō ad Eucharistiam pertinente, manifeste fluentia. Qui utramque aut alterutram negaret, admissio dogmate ipso eucharistico, non foret in hoc hareticus; sed in hoc foret male philosophus: quippe qui aliquam admitteret veritatem, cuius corollaria & consequentias non admitteret.

659. INST. I. Compénetratio, vel repugnat in se; vel saltem repugnat eucharistico Christi corpori, quod est & corpus humanum & corpus vivens. Porro ratio corporis humani exigit necessariò aliquem partium inter se ordinem, quem excludit compenetratio omnes inter se partes confundens; & ratio corporis viventis exigit aliquem partium motum, aliquam sanguinis circulationem, in partibus inter se compenetratis evidenter impossibilem.

RESP. Nego utramque antecedentis partem: nego scilicet ulla ratione philosophica evinci & demonstrari, quod in Tom. II.

seipsa repugnet, aut quod repugnet eucharistico Christi corpori compenetratio. Non concipitur equidem à nobis compenetratio: sed quā multa sunt in se realia & certa, quā à nobis non concipiuntur!

I. Ratio *corporis* *humani* videtur exigere aliquem partium corporearum inter se ordinem & respectum. Sed concipi mus fieri posse ut partes alia intra alias compenetratæ in *hostia* *sensibili*, respectivum eundem inter se conservent ordinem in minori spatio: ita ut varia capitum partes intra se compenetratæ locum superiorem, varia stomachi partes alia intra alias positæ locum circiter medium, varia pedum partes alia intra alias inclusæ locum infimum occupent: atque ita servabitur, vel in minimo spatio, humani corporis ordo & figura.

Non necesse est ut omnes compenetrantur partes: nam hostia sensibilis immensum partium corporearum numerum potest naturaliter continere, intra quas varia alia corporis partes compenetrantur.

II. Ratio *corporis* *viventi* vita naturali, videtur exigere circulationem sanguinis: at illud non exigit ratio corporis vita supernaturali viventis. In quo consistat supernaturalis hæc vita, nescimus: silente circa rem illam Fide. Sed nulla ratione philosophica unquam demonstrabitur, quod in se repugnet vita hæc supernaturalis; quā sine ulla absurditate supponi potest esse perfectior aliquis, relatè ad corpus humanum, existendi modus.

660. INST. II. *Reproductio* in se repugnat: ergo non debet admitti. Probo ant. Impossibile est ut idem corpus sit simul in Cœlo & in Terra, Parisiis & Romæ: alioquin illud corpus foret in se circumscripsum & non circumscripsum, in se unicum & non unicum.

RESP. Nego ant. Ad probat nego ant. Unicum & in se circumscripsum esse non desinit individuale aliquod corpus: ex eo quod in multis idem locis existat. Nihil enim in ipso ponit locorum diversitas, per quod in se fiat intrinsecè diversum.

I. Id in se non repugnat, quod existit: atqui, juxta divina Fidei dogmata, existit reproductio Non concipitur equidem à nobis, quomodo fiat aut fieri possit reproductio: at nihil aliud inde sequitur, nisi quod ipsa sit incomprehensibile & reverendum Religionis mysterium.

II. Admititur *mysterium reproductionis* ab omnibus Catholicis, à græcis Schismaticis, ab ipsomet Lutheranis, tamquam indubitatum Christianæ Religionis dogma. Quo titulo rejiciatur à Calvinianis, ut rationi absonum, nondum liquet.

Qua enim unquam ratione efficaci demonstrabitur, quod *individualis quænam natura*, quam in uno loco fecit existentem Deus, non possit à Deo reddi in alio loco existens? Verbi gratia, contemplemur aliquod *individuum X*, in classe possibilium! Certum est quod possit omnipotens Dei actio, in possibile illud *individuum* exerceri; & illud reddere existens.

Quanam verò demonstratione evincetur, quod omnipotens Dei actio quā sese jam semel exercuit in *individuum X*, ut illud redderet existens in puncto a: non possit exerceri iterum in idem *Individuum*, ut illud reddat existens in puncto b? Quanam speculatione metaphysica, quoniam philosophico aut theologico ratiocinio, certum & demonstratum fiet; quod per suam priorem actionem creatricem exhausta sit, relatè ad illud *Individuum*, divina omnis activitas & potentia?

Non concipit equidem humana mens, quomodo possit *Individuum X* à Deo reddi iterum existens: at non magis concipit humana mens, quomodo possit illud *Individuum* à Deo reddi prima vice existens. Posteriori huic veritati acquiesco & adhæreo, ipsa nixus Ratione: cur veritati priori non acquiescam & adhærebo, ipsa nixus Fide?

661. OBJ. IV. Cum dogmate catholicæ conciliari poterit cartesianæ hæc sententia; si dicatur, quod illæsa Fide & salva omni reali præsentia doctrina dici potest:

I. Quod corpus Christi sit realiter in Eucharistia, sicut arbor est realiter in semine. Ingentissimæ arboris quantum est interdum semen!

II. Quod in Eucharistia existat realiter corpus Christi, secundum partes essentiales adorandi illius corporis, non vero secundum partes ipsius accidentales.

III. Quod Christus in sacra Cœna, vi & efficacitate sui verbi converterit panem & vinum in suum corpus & in suum sanguinem: sicut eumdem panem & idem vinum in suum corpus & in suum sanguinem convertisset per actionem sue organisationis interioris; si panem illum manducasset & vinum illud bibisset.

RESP. Nego antecedens, & triplicem ejus explicationem, quæ omni ex parte vitiosa est.

I. Vitiosa est prima explicatio: quia ex illa sequeretur quod corpus Christi in Eucharistia, non sit idem illud corpus quod fuit in Cruce: sicut arbor in semine, non est res eadem ac arbor suum adepta incrementum.

II. Vitiosa est secunda explicatio: tum quia partes illæ essentiales, quæcumque supponatur esse ignota ipsarum natura, tenuissimam hostiæ consecratæ particulam mole evidenter excedent sua; tum quia corpus Christi spoliatum ea omni materia quæ hic vocatur accidentalis, non foret illud idem corpus quod fuit in cruce immolatum.

III. Vitiosa est tertia explicatio: tum quia nulla talis unquam viguit in Ecclesia christiana persuasio; tum quia juxta dogma catholicum, corpus Christi in Eucharistia, est idem realiter corpus quod fuit in cruce. In data autem explicatione & hypothesi, corpus Christi in Eucharistia non foret nisi levissima & quasi infinite parva adorandi illius corporis portio; quæ nonnisi improprie & absurde posset vocari simpliciter *corpus Christi*. Quis enim dixerit levissimam aliquam panis & vini quantitatem, quæ actione interna mei corporis in meum corpus hic & nunc convertitur, esse vere & realiter & simpliciter meum corpus?

662. obj. V. Si incognita nobis est essentia Materiæ; non possumus affirmare quod Deus, quod Anima humana, non sint materia: falsum consequens, ergo & ant. Patet maj. fieri potest ut incognita hæc essentia materia sit id ipsum quod Deum aut Animam humanam vocamus.

RESP. Nego maj. Ut rem unam ab alia discernamus, non necesse est ut utriusque essentiam cognoscamus: sufficit si in una proprietatem aliquam ipsi essentialiæ aut ab ipsa inseparabilem deprehendamus, qua evidenter caret altera. Videmus autem extensionem, figureationem, soliditatem, divisibilitatem, convenire inseparabiliter Materiæ; non convenire ullo modo Deo, Anima humana, Spiritui cuicunque: unde Spiritum à Materia indefectibiliter secernimus.

663. obj. VI. Corpus Christi in Eucharistia caret omni omnino extensione: ergo falsum est quod extensio sit proprietas à materia inseparabilis (641). Probo ant. Corpus Christi communiter dicitur esse in Eucharistia, more Spirituum, totum in toto hostia & toto sub qualibet hostiæ parte: atqui, neque potest esse in Eucharistia more Spirituum, neque potest esse totum sub tota hostia & totum sub qualibet hostiæ parte, si aliquam habet extensionem: ergo omni omnino caret extensione,

RESP. Nego ant. Non remanet eucharisticum Christi corpus sub iis speciebus quæ sub sensu non cadunt: quia sacramentum esse necessario oportet signum sensibile. Est igitur semper in speciebus extensio aliqua, aut aliqua extensionis apparentia: cui potest correspondere eucharisticum Christi corpus (657).

Ad probat. nego priorem partem majoris secundum omnem terminorum rigorem acceptæ. Non magis potest existere corpus aliquod, more spirituum; quam potest existere spiritus aliquis, more corporum. Sanctis Patribus & Doctoribus Catholicis, ubi dicunt corpus Christi esse in

Eucharistia more spirituum, id unum fuit propositum, ut indicarent corpus Christi sub speciebus panis & vini modo quodam ineffabili contineri.

Ad posteriorem ejusdem majoris partem, dist. Corpus Christi totum est sub qualibet hostiæ parte, post factam specierum divisionem, concedo: ante factam specierum divisionem, omitto; id enim nullatenus docet Fides. Illud unum in hac re definit Tridentinum, quod corpus Christi sit totum sub qualibet hostiæ parte, separatione facta (647).

Si corpus Christi totum esset sub qualibet parte hostiæ ante divisionem; difficilior forte tribueretur ipsi realis aliqua extensio: quanquam in speciebus eucharisticis pars nulla est qua extensione careat; possetque adeo vel sic corpus Christi extensem dici (679). At quoniam non fit nova corporis Christi reproducere, nisi post factam hostiæ divisionem: omnis evanescit difficultas. Nec inde sequitur quod fractio aut divisio hostiæ consecrata, sit nova consecratio: sed tantum quod sit *vera conditio*, qua posita, vi prioris consecrationis, corpus Christi sit etiam in illa parte separata totum,

ARTICULUS SECUNDUS.

MATERIAE QUALITAS SENSIBILIS.

664. DEFINITIO. *Sensibilem materiæ qualitatem vocamus, id ipsum per quod materia redditur sensibilis; seu naturalem hanc qualemcumque materiæ proprietatem, per quam apta redditur ad afficiendum aliquem ex nostris sensibus: nondum expendentes an sensibilis hæc qualitas materiæ consistat in aliqua re ipsi intrinseca, an in aliqua re ipsi extrinseca.*

Circa sensibilem materiæ qualitatem, in tres præcipue sententias scinduntur Philosophi; ipsamque repornunt, alii in Accidentibus quibusdam modalibus, alii in Accidentibus quibusdam absolutis, alii in mera Dei actione.

665. ASSERTIO. *Quidquid sit sensibilis qualitas materiæ: certum est materiam & sensibilem materiæ qualitatem, non esse aliquid unum & idem.*

DEMONSTRATIO. Ex certissimis Fidei simul & Rationis principiis manifeste resultat hujus assertionis veritas.

I. Ex principiis Fidei constat, existere in Eucharistia substantiam corporis & sanguinis Christi, nulla ibi existente qualitate sensibili hujus corporis & sanguinis: existere in Eucharistia sensibilem qualitatem panis & vini, nulla ibi existente panis & vini substantia. Ergo materia & sensibilis qualitas materiæ, non sunt aliquid in se unum & idem: quandoquidem altera potest sine altera existere.

II. Ex principiis rationis constat, idem posse divinitus & per miraculum accidere cuilibet corpori, verbi gratia, arbori, metallo, planetæ; quod in Eucharistia accedit corpori Christi, corpori panis & vini: ac proinde posse realē substantiam arboris, metalli, planetæ, existere sine sua qualitate sensibili; posse qualitatē sensibilem arboris, metalli, planetæ, sine sua substantia reali existere. Ergo, in quacumque materia, substantia hujus materiæ & sensibilis qualitas ejusdem materiæ, non sunt aliquid in se unum & idem: quandoquidem potest existere prior sine posteriore, & posterior sine priore. Q. E. D.

ACCIDENTIA MODALIA, ACCIDENTIA ABSOLUTA.

666. OBSERVATIO. I. Dividuntur accidentia materiæ seu accidentia corporum in genere spectatorum, in accidentia modalia & in accidentia absoluta. Accidens autem in genere, est id quod ita rebus inest, ut possit à rebus abesse, non delecta aut mutata essentiali ipsarum natura.

I. *Accidentia modalia* sunt, in quacumque substantia, variæ ipsius modificationes accidentales; varii ipsius status physici, qui sine substantia & extra substantiam existere nequeant. Tales sunt in pane communis, ipsius figura, ipsius color, gustus, ubicatio (326 & 327).